

РЕШЕНИЕ

№ 179

гр. Стара Загора, 29.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, V ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на седми май през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Мариана М. Мавродиева

при участието на секретаря Катерина Ив. Маджова като разгледа докладваното от Мариана М. Мавродиева Гражданско дело № 20255500100320 по описа за 2025 година

Производството е образувано по искова молба от И. Р. И. от гр.К., чрез адв. М. Д. от АК – Стара Загора против Държавата, представлявана от Министъра на финансите, гр.София, с цена на иска 50 000 лева.

Ищецът И. Р. И. твърди, че с протокол № 45 от 03.12.2014г. по НОХД № 498/2014г. по описа на Окръжен съд гр. Стара Загора, било одобрено споразумение по силата, на което бил осъден да заплати сумата от 50 000лв. - петдесет хиляди лева глоба. Въз основа на влязлото в сила на 03.12.2014г. Споразумение № 45/03.12.2014г. по НОХД № 498/2014г. по описа на Окръжен съд гр. Стара Загора бил издаден изпълнителен лист от 14.12.2014г. в полза на Държавата. Въз основа на изп.лист от 14.12.2014г. издаден в полза на Държавата по НОХД № 498/2014г. по описа на Окръжен съд гр. Стара Загора било образувано изпълнително дело № 110/2025г. по описа на ДСИ при Районен съд гр. Казанлък срещу ищеца, като длъжник по делото.

Сочи, че по това изпълнително дело на 15.04.2025г. му била връчена покана за доброволно изпълнение и наложен заповест за наложение на банковите му сметки. Посочва, че изпълнително дело № 110/2025г. по описа на ДСИ при Районен съд гр. Казанлък било образувано след повече от 10- десет години от влизане в сила на Споразумение № 45/03.12.2014г. по НОХД № 498/2014г. по описа на Окръжен съд гр. Стара Загора въз основа, на което е издаден изпълнителен лист от 14.12.2014г. в полза на Държавата.

Ищецът счита, че вземането по изпълнителен лист от 14.12.2014г. издаден въз основа на Споразумение № 45/03.12.2014г. по НОХД № 498/2014г. по описа на Окръжен съд гр. Стара Загора е изцяло погасено поради

изтичането на 10-десет годишната абсолютна погасителна давност, към датата на образуване на изпълнителното производство по Изпълнително дело № 110/2025г. по описа на ДСИ при Районен съд гр. Казанлък. Настъпилите по-горе факти след приключването на съдебното дирене в производството по НОХД 498/2014г. по описа на ОС-Ст.Загора, по което било издадено изпълнителното основание - изпълнителен лист от 14.12.2014г. по НОХД 498/2014г. по описа на ОС-Ст.Загора въз основа на което е образувано изпълнително дело № 110/2025г. по описа на Държавен съдебен изпълнител при Районен съд гр. Казанлък обуславят правния интерес на този отрицателен установителен иск срещу ответника.

Моли съдът да признае за установено по отношение на ответника - Държавата, представлявана от Министъра на финансите, гр.София, че ищецът И. Р. И. не му дължи сумата от 50 000 /петдесет хиляди /лева по изпълнителен лист от 04.12.2014г. по НОХД 498/2014г. по описа на ОС-Ст.Загора, въз основа на който е образуваното изпълнително дело № 110/2025г. по описа на Държавен съдебен изпълнител при Районен съд гр. Казанлък.

Моли да му бъдат присъдени направените разноски в производството по настоящото дело и по делото пред ПАС.

Ответникът Министерство на финансите, представлявано от Т.П. – Министър на финансите, чрез юриск.И. Г. с Пълномощно №П-15/17.01.2025г./л.15 от делото/ заявява, че оспорва изцяло иска. Счита предявеният иск за недопустим, а в условията на евентуалност - за неоснователен.

Твърди, че искът е недопустим, тъй като Окръжен съд - Стара Загора не е компетентен да се произнася относно погасяването по давност на публичните задължения. Погасяването по давност на публичните задължения било уредено в разпоредбите на чл. 171, ал. 1 и 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Компетентен да се произнесе дали публичните вземания били погасени по давност бил публичния изпълнител, който съгласно чл. 167, ал. 1 от ДОПК е орган на принудителното изпълнение и осъществява действията по обезпечаване и принудително изпълнение на публичните вземания по реда на ДОПК. Отделно от това счита, че за ищеца липсвал и правен интерес от предявяването на установителния иск, както и че същият можел да се защити с изрично предвидените иски в изпълнителното производство, които изключвали настоящото производство.

В условията на евентуалност, ако Окръжен съд - Стара Загора прецени, че въпросът за характера на задължението за заплащане на „глоба“ по НОХД № 498/2014 г. по описа на Окръжен съд - гр. Стара Загора е въпрос по съществуването на делото счита, че подаденият отрицателен установителен иск е неоснователен по посочените по-горе обстоятелства.

Вземането на държавата, присъдено със споразумението, одобрено с протокол № 45 от 03.12.2014 г. по НОХД № 498/2014 г. по описа на Окръжен съд - гр. Стара Загора било публично държавно вземане. Съгласно чл. 162, ал.

2, т. 6 от ДОПК публични са държавните и общинските вземания по влезли в сила присъди, решения и определения на съдилищата за публични вземания в полза на държавата или общините, както и решения на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ, включително за дължимите по тях обезщетения, глоби и имуществени санкции. Независимо с какъв акт било признато вземането на държавата (в случая споразумение, имащо силата на присъда), то представлявало публично държавно вземане за глоба. Поради това счита, че следвало да се приеме, че задълженията по НОХД № 498/2014 г. по описа на Окръжен съд - гр. Стара Загора представлявали публични държавни вземания, като в този смисъл било издадено и указание на изпълнителния директор на НАП.

На следващо място, посочва, че противно на изложеното в исковата молба, погасителната давност, както по ДОПК, така и по ЗЗД не била изтекла към настоящия момент, тъй като същата била прекъсната, както и не тече към настоящия момент включително. По време на изпълнителното дело давност не течала, а с предприемане на действия по принудителното изпълнение се прекъсвала давността. Следователно давността била прекъсната още при подаване на първата молба за образуване на изпълнително дело. В същото време давност не течала докато трае съдебният процес относно вземането. Съдебната практика еднозначно намирала, че в случая под „съдебен процес“ законодателят влагал смисъл и на изпълнителен процес, а не само на общия исков процес, поради което докато изпълнителното дело било висящо, а то безспорно било такова, то давност не течала. В този смисъл посочва становището на проф. д-р Л. В. в „Гражданско право“, В. 1993 г., стр. 414. Новата давност, за която говори чл. 117, ал. 1 от ЗЗД започвала от предприемането на всяко изпълнително действие щяла да важи занапред. Позовава се на Постановление № 3 от 18.XI.1980 г. по гр. д. № 3/80 г. Пленум на ВС, където било посочено, че погасителната давност не тече, докато трае изпълнителният процес относно принудителното осъществяване на вземането.

Поради това, че било налице признато със съдебно решение вземане на ответника, новата давност съгл. чл. 117. ал. 2 от ЗЗД била винаги 5 годишна. Спирането на погасителната давност означавало настъпване на такива обстоятелства, при които давност не тече, а започналата преустановявала временно действието си. След тяхното отпадане давността, продължавала да тече и се събирала с изтеклата преди настъпването им. Основанията за спиране на давността били конкретни юридически факти, които изчерпателно били уредени от закона в нормата на чл. 115 от ЗЗД и сред тях било и това „докато трае съдебният процес относно вземането” - чл. 115, б. „ж” от ЗЗД. Прекъсването на давността от своя страна също се основавало на юридически факти, които заличавали изтеклата до настъпването им давност и от този момент започвал да тече нов давностен срок. Това била най-съществената разлика между прекъсване и спиране на погасителната давност. Това особено ясно личало от формулировката на чл. 117 от ЗЗД, където в ал. 1 било посочено, че от прекъсването на давността почва да тече нова давност.

Законът казвал „почва да тече” нова давност, а съгласно разпоредбата на чл. 114 от ЗЗД, давността почвала да тече от деня, в който вземането станало изискуемо, т.е това бил началният момент, от който нататък щели да се броят и изчисляват давностните срокове. Това броене на давностните срокове било от прекъсването, поради предприетите изпълнителни действия. Разпоредбата на чл. 117, ал. 2 от ЗЗД сочила, че при вземания, установени със съдебно решение, срокът на новата давност бил всякога пет години, следвало да се преценява и спрямо спрения срок. В случая имало последователно прилагане на разпоредбите на прекъсването и на спирането на давността.

Предвид гореизложеното, към настоящия момент погасителната давност на вземането не била изтекла, нито по реда на ДОПК, нито по реда на ЗЗД, доколкото същата била прекъсната с образуването на изпълнителното дело, а докато течало изпълнителното дело, същата не тече - т.е. същата била спряна и в този смисъл не е изтекла към настоящия момент при наличието на действащо изпълнително дело. Цитира Решение № 148 от 4.10.2010 г. на ВКС по т. д. № 1055/2009 г., II т. о., ТК, докладчик председателят Р.К., Решение № 139 от 28.08.2013 г. по търг. д. № 98/2012 г. на ВКС, Определение № 642 от 25.05.2011 г. по гр.д. № 124/2011 г. на ВКС, Постановление № 3 от 18.XI.1980 г. по гр. д. № 3/80 г. на Пленум на ВС. На следващо място счита, че след постановяване на решението и издаването на изпълнителния лист били предприемани действия от НАП, които били от естеството да спрат или прекъснат давността. Също така съгласно чл. 82, ал. 5 от НК, абсолютната давност по чл. 82, ал. 4 от НК не се прилагала по отношение на глобата, когато за събирането ѝ било образувано изпълнително производство. По настоящия изпълнителен лист били образувани изпълнителни производства и давността не била изтекла. Предвид изложеното счита, че не са налице предпоставките за уважаване на така предявения установителен иск срещу държавата. Съгласно чл. 416, ал. 4 от НПК, когато с присъдата била наложена глоба или били присъдени в полза на държавата обезщетения, съдебни разноски и такси, съдът издавал изпълнителен лист и го изпращал на съответния орган за изпълнение. Съгласно чл. 235 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, Глава седемнадесета „Изпълнение на наказанията. Конфискация на имущество и глоба“, наказанието глоба се изпълнявало от Националната агенция за приходите (НАП) по постоянния адрес на осъдения, съобразно разпоредбите за събиране на държавни вземания. С оглед на гореизложеното счита, че процесуален субституент на държавата по настоящото дело следвало да бъде именно НАП, която отговаряла за събирането на процесното вземане от името на държавата и която съхранявала всички документи по случая, или в противен случай да бъде привлечена като трета заинтересована страна.

С оглед гореизложените съображения, моли съдът да прекрати производството по делото срещу държавата, представлявана от министъра на финансите като недопустимо, евентуално - да отхвърли предявения иск като неоснователен. Моли съдът да конституира като надлежен ответник по делото

НАП. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Прави възражение за прекомерност на възнаграждението на пълномощника на ищеца и моли да бъде намалено в представената по делото писмена защита.

Съдът, след като взе предвид доводите на страните и след преценка на събраните по делото доказателства, при спазване на разпоредбите на чл. 235 ГПК намира за установено от фактическа страна следното:

Правното основание на предявения иск е чл 439, във вр. чл.124 ГПК.

По делото е безспорно установено от приложеното НОХД № 498/2014г. по описа на ОС – Стара Загора, че с протоколно определение № 45 от 03.12.2014г. по НОХД № 498/2014г. по описа на Окръжен съд гр. Стара Загора е одобрено споразумение по силата, на което И. Р. И. е осъден да заплати сумата от 50 000лв. глоба. Въз основа на влязлото в сила на 03.12.2014г. споразумение № 45/03.12.2014г. по НОХД № 498/2014г. по описа на Окръжен съд гр. Стара Загора е издаден изпълнителен лист от 04.12.2014г. в полза на Държавата, който с писмо е изпратен на ТД на НАП – гр.Стара Загора.

Образувано е изп. дело № 4565/2014г. при Публичен изпълнител при ТД на НАП – Стара Загора. С Разпореждане за прекратяване на производството по принудително изпълнение съгласно чл. 225 ДОПК от 07.03.2025г. на основание чл. 225, ал.1 т.7 във вр. чл. 173, ал.2 ДОПК, чл. 225, ал.1 т.1 ДОПК, производството е прекратено, поради изтичане на 10 – годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща година, през която е следвало да се платят, със спиране на срока по чл. 171, ал.2 ДОПК от 24.03.2020г. до 21.05.2020г. Производството по принудително изпълнение е прекратено за публично вземане в размер на 44806.93 лева неолихвяема главница срещу И. Р. И..

На 20.03.2025г. с писмо до председателя на ОС – Стара Загора е върнат оригинала на изпълнителен лист от 04.12.2014г. по НОХД № 498/2014г. по описа на съда.

Видно от приложеното изп. дело № 110/2025г., по описа на ДСИ при Районен съд гр. Казанлък, същото е образувано въз основа на изп.лист от 04.12.2014г., издаден в полза на Държавата по НОХД № 498/2014г. по описа на Окръжен съд гр. Стара Загора срещу ищеца И. Р. И. за сумата 50 000 лева глоба. По изпълнителното дело на 15.04.2025г. е връчена покана за доброволно изпълнение и е наложен запор на банкови сметки на длъжника.

При така установеното от фактическа страна съдът намира от правна страна следното:

Принципно всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения. В случая обаче предмет на спора е предявен отрицателен установителен иск, че вземането на държавата, с длъжник - ищецът е погасено по давност. Затова съгласно правилата за разпределение на доказателствената тежест, предвидени в чл. 154, ал. 1 ГПК и

въведените от ищеца твърдения за изтекла абсолютна погасителна давност на вземането на ответника, ответникът следва да установи при условията на пълно и главно доказване положителните факти, които твърди в отговора за спиране и прекъсване на течението на погасителната давност на вземането си към ищеца.

Съгласно установената съдебна практика, надлежната процесуална легитимация на страните се извежда от твърдяното материално право. Когато се оспорва съществуването на публично вземане (каквато е глобата по НОХД), искът трябва да бъде насочен срещу носителя на материалното право – кредитора. В случая кредитор е държавата, а не органът, който е издал акта (съдът), или органът, който събира вземането (НАП). В общия исков процес, съгласно чл. 31, ал. 1 от ГПК, държавата се представлява от министъра на финансите, освен ако в закон е предвидено друго. Тъй като за исковете по чл. 439 от ГПК няма специална норма, дерогираща това представителство, държавата следва да бъде конституирана чрез финансовия министър.

Съдът намира за неоснователно възражението на ответника, че Националната агенция за приходите (НАП) е надлежния ответник по предявения иск. Наистина НАП разполага с правомощия по чл. 3, ал. 1, т. 3 от ЗНАП да събира публични вземания, но това прави агенцията процесуален субституент (изпълнителен орган) на държавата. Агенцията не е титуляр на вземането и не участва в материалното правоотношение, от което произтича дългът. Отрицателният установителен иск по чл. 439 от ГПК следва да се предяви срещу лицето, което претендира да е кредитор. НАП нито е легитимирана да получи плащането в свой патримониум, нито е надлежен ответник по искове за недължимост на държавни вземания. В този смисъл е Определение № 2491 от 7.08.2025 г. на ВКС по т. д. № 985/2025 г., II т. о.

Съгласно чл. 162, ал. 2, т. 6 ДОПК публични са държавните и общински вземания по влезли в сила присъди, решения и определения на съдилищата за публични вземания в полза на държавата или общините, както и решения на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ, включително за дължимите по тях обезщетения, глоби и имуществени санкции. Когато публичните вземания са възложени за събиране на съдебен изпълнител, какъвто е настоящият случай е, събирането се извършва по реда на ГПК (чл. 163, ал. 4 ДОПК). За разлика от публичния изпълнител, СИ, който извършва принудително изпълнение по реда на ГПК няма правомощия да се произнесе дали вземането по образуваното пред него изпълнително производство е погасено по давност. Редът за събиране на публичното вземане определя и компетентния съд, който следва да се произнесе по исквата молба за установяване несъществуването на оспорено вземане от този вид.

Предмет на иска по чл. 439 ГПК не е съществуването или несъществуването на вземането, а съществуването или несъществуването на правото на принудително изпълнение въпреки евентуалните прекъсвания или спирания на давността. За да е допустим отрицателният установителен иск по

чл. 439, ал. 1 ГПК, с който се оспорва изпълняемостта на правото, същият следва да е основан само на новонастъпили факти, а именно факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание – одобрено споразумение по НОХД и издадения въз основа на него изпълнителен лист.

Не се спори между страните и се установява от приложеното изпълнително дело, че ответникът Държавата, чрез ОС – Стара Загора е образувал изп. д. № 110/2025г. по описа на ДСИ – Казанлък срещу ищеца И. за принудителното събиране на сумата 50 000 лв. – глоба, за която е издаден изпълнителен лист от 04.12.2014г. от ОС – Стара Загора по приключило с одобрено споразумение НОХД № 498/2014г. по описа на съда. Ищецът претендира погасяване по давност на вземането за глоба, която давност твърди, че е изтекла след влизане в сила на изпълнителното основание и издаването на изпълнителен лист.

При отрицателния установителен иск в тежест на ищеца е да установи съществуването на правен интерес от иска. Съдът следи служебно за същия през цялото развитие на производството, като в хипотеза, в която твърденията на ищеца за правен интерес от иска не се установят по делото, то производството по тези искове е недопустимо и същото следва да се прекрати. Правният интерес е абсолютна процесуална предпоставка за допустимост на иска и ако в хода на делото твърденията за наличието на такъв не се установят, то съдът следва да прекрати производството, без да се произнася по основателността на иска.

В случая основание за правен интерес у длъжника от предявяване на този установителен иск е наличието на висящ изпълнителен процес за събиране на вземането по изпълнителния лист.

Изпълнителното дело за събиране на сумата 50 000 лв. - глоба, която е ищецът е осъден да заплати в полза на държавата по НОХД на ОС – Стара Загора е образувано на 10.04.2025 г. видно от входящия номер на възлагателното писмо на ОС – Стара Загора до ДСИ при РС – Казанлък. Ответникът, чиято е доказателствената тежест, не установи, че в периода от влизане в сила на протоколното определение, с което е одобрено споразумение по НОХД № 498/2014г. по описа на ОС – Стара Загора до образуване на изпълнителното дело е предприел действия, които по естеството си са в състояние да спрат или да прекъснат започналата да тече давност.

По конкретното дело предприетите действия по образуване на изпълнително производство и изпращането на покана за доброволно изпълнение до И. Р. И. са извършени след изтичане на абсолютната давност, съгласно чл. 171, ал.2 ДОПК, доколкото изпълнителния лист е издаден на 04.12.2014г., абсолютната давност е изтекла преди 10.04.2025г., В този смисъл е и постановеното разпореждане па публичния изпълнител за прекратяване изпълнителното производство при ТД на НАП – Стара Загора от 07.03.2025г.

Неоснователно е позоваването на ответника на разпоредбата на чл. 82,

ал.5 НК, съгласно която разпоредбата на ал.4 на същия текст не се прилага по отношение на глобата, когато за събирането ѝ е образувано изпълнително производство. Съгласно чл. 82, ал. 1, т. 5 от НК, давностният срок за изпълнение на наказанието „глоба“ е две години. Разпоредбата на чл. 82, ал. 4 от НК предвижда абсолютна давност по НК, която е с продължителност три години (срокът по ал. 1, увеличен с една втора). Разпоредбата на чл. 82, ал. 5 от НК изрично посочва, че абсолютната давност по ал. 4 не се прилага по отношение на глобата, когато за събирането ѝ е образувано изпълнително производство, което изключване обаче не означава, че наказанието става вечно или че давността спира изобщо. Разпоредбата на чл. 82, ал. 5 от НК дерогира единствено кратката абсолютна давност от три години, предвидена в Наказателния кодекс. Тъй като глобата е публично държавно вземане, при образувано изпълнително производство за нейното принудително събиране, основанията и сроковете за абсолютната давност се уреждат от специалния закон – чл. 171, ал. 2 от ДОПК. Това означава, че глобата се погасява с изтичането на 10-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати. Разпоредбите на НК не дерогират чл. 171, ал. 2 от ДОПК, а служат като процесуално основание за неговото прилагане в хипотезата на висящо изпълнително производство за събиране на наложена по наказателен ред глоба.

Безспорно е по делото, че предвидената в ДОПК абсолютна 10 – годишна давност за събиране на вземането на държавата за глоба е изтекла към момента на образуване на изпълнителното дело по описа на ДСИ при РС – Казанлък. Това обстоятелство се установява и от Постановлението за прекратяване на публичния изпълнител при ТД на НАП – Стара Загора, постановено на 07.03.2025г.

Предвид изложените съображения съдът намира, че предявения иск е основателен и следва да бъде уважен до претендирания размер 50 000 лева. Въпреки установеното по изп. дело № 4565/2014г. на ТД на НАП, че производството по принудителното изпълнение на публични вземания е погасено за размера 44806.93 лева., поради събиране на останалата дума в хода на изпълнителното производство, тъй като изпълнително дело № 110/ 2025г. по описа на ДСИ при РС - Казанлък е образувано за цялата сума от 50 000 лева, искът е основателен и следва да бъде уважен изцяло.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ищецът има право на разноски в размер на 1022.58 евро/ 2000 лева/ държавна такса. Наистина ответникът - държавата не държи изпълнителния лист и не изпълнява принудителното събиране на публичните вземания, но не са налице предпоставките на чл. 78, ал. 2 ГПК за освобождаване на ответника от задължение за разноски, тъй като е налице повод за завеждане на делото и ответникът е оспорил иска като неоснователен.

Ответникът е направил възражение за прекомерност на адв. възнаграждение на пълномощника на ищеца. Съгласно представения договор за ПЗС от 05.05.2025г. и списък на разноските, адв. възнаграждение за

настоящата инстанция е 2853 евро/ 5580 лева/, а за производството по в.ч. гр.д.№ 467/2025г. по описа на ПАС е 797.62 евро /1560 лева/. Размерите на адв. възнаграждение на ищеца не са прекомерни, предвид фактическата и правна сложност на делото и извършените от пълномощника на ищеца действия, поради което съдът намира, че възражението на ответника - Държавата, чрез пълномощника юриск И. Г. е неоснователно и не следва да бъде уважено. Разноските, направени от ищеца следва да бъдат присъдени изцяло.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 439 ГПК по отношение на Държавата, представлявана от Министъра на финансите, гр.С., ***, че ищецът И. Р. И. от гр.К., ***, със съдебен адрес: гр.К., ***, чрез адв. М. Д., не дължи сумата от 50 000 /петдесет хиляди /лева по изпълнителен лист от 04.12.2014г., издаден по НОХД 498/2014г. по описа на ОС-Ст.Загора, въз основа на който е образуваното изпълнително дело № 110/2025г. по описа на Държавен съдебен изпълнител при Районен съд гр. Казанлък.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК Държавата, представлявана от Министъра на финансите, гр.С., *** да заплати на И. Р. И. от гр.К., ***, със съдебен адрес: гр.К., ***, чрез адв. М. Д. сумата от 4673.20 евро /четири хиляди, шестстотин, седемдесет и три евро и 20 евроцента/, представляващи разноски по делото, от които: 3650.62 евро - адв. възнаграждение по настоящото дело и по в.ч.гр.д. на ПАС и 1022.58 евро – държавна такса.

Решението може да бъде обжалвано в двуседмичен срок от връчването му му на страните, пред Апелативен съд - Пловдив.

Съдия при Окръжен съд – Стара Загора: _____